Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Inaxio Aranguren Aranguren

Zumarraga, Gipuzkoa (1915-2012)

Aurkibidea

Biografia

'Aranburualde' baserrian jaio zen 1915. urtean, zazpi senideko familian. Aita Agiña auzokoa zuen, ama Urretxuko 'Beain' baserrikoa. Eskolan, lehenbizi, Zumarragako maistra batekin ibili zen, eta geroago 'La Salle'-n. 11 urterekin, eskola utzi eta basoan hasi zen lanean aitarekin, egurra ateratzen. Gerra ere egokitu zitzaion, eta preso egon zen. Hainbat urtez 'Orbegozo' lantegian egin zuen lan, baina baserria utzi gabe.

Zintak

ZMG-021

- **Proiektua**: Gure Nagusiak - Urola Garaia: Mende bat iruditan
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Bereziartua, Joxe Manuel "Bere"
- **Data**: 2006-01-01
- **Iraupena**: 45 min
- **Euskarria**: Audio Analog
- **Kodifikatzailea**: Unamuno, Arianne
- **Emalea**: Bereziartua, Joxe Manuel "Bere"

Pasarteak

1. Aranburualde baserrikoa

- **Erref**: ZMG-021/001
- **Iraupena**: 0:01:47. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:01:47

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Aginagakoak gurasoak, Aranburualdekoa bera. Zazpi senide izan dira.

2. Eskolara kalera

- **Erref**: ZMG-021/002
- **Iraupena**: 0:00:59. **Hasi**: 00:01:47. **Bukatu**: 00:02:46

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:
Eskolara Zumarragara joaten zen, kalera. Lehenengo mojatan eta gero fraideekin. Eskola gutxi izan zuen. Baserrian lan asko izaten zen.

3. Etxean abere asko

- **Erref**: ZMG-021/003
- **Iraupena**: 0:02:23. **Hasi**: 00:02:46. **Bukatu**: 00:05:09

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:
Eguna argitzerako lanean. Behiak, idiak, ardiak, oiloak... abere asko zituzten. Negua hobeto pasatzen zen uda baino, lan gutxiago izaten zen eta. Belarra inguruan batzen zuten, garoa berriz mendian.

4. Argindarrik ez berandura arte

- **Erref**: ZMG-021/004
- **Iraupena**: 0:02:35. **Hasi**: 00:05:09. **Bukatu**: 00:07:44

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:
Argindarrik ez zuten, petrolioarekin ibiltzen ziren. Arriskutsua zen. Hamazortzi urte inguru izango zituen etxera argindarra iristerako.

5. Urrutiko baserrietara argindarra nekez

- **Erref**: ZMG-021/005
- **Iraupena**: 0:01:11. **Hasi**: 00:07:44. **Bukatu**: 00:08:55

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:
Urrutien zeuden baserrietara beranduago iritsi zen argindarra eta bestelako moduak asmatu behar.

6. Hamaika urterekin basora lanera

- **Erref**: ZMG-021/006
- **Iraupena**: 0:01:43. **Hasi**: 00:08:55. **Bukatu**: 00:10:38

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:
Hamaika urterekin aitarekin basora joaten hasi zen. Haritza, gaztaina... izaten zen asko.

7. Apustuak eta probak gaztetan

- **Erref**: ZMG-021/007
- **Iraupena**: 0:01:59. **Hasi**: 00:10:38. **Bukatu**: 00:12:37

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Aisia » Kirola » Herri-kirolak

Laburpena:
Ez zen Aginetarekin ibili baina ezagutu zuen. Apustuak eta probak ikustera joaten zen gaztetan.

8. Erromerian Olarte soinujolearekin

- **Erref**: ZMG-021/008
- **Iraupena**: 0:02:16. **Hasi**: 00:12:37. **Bukatu**: 00:14:53

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:
Erromeriara joaten ziren tarteka, udaran igandero izaten baitzen. Olarte

soinujolea ibiltzen zen orduan. Tabernarik ez zen izaten eta kuadrillek adosten zuten soinujolearekin saioa.

9. Baserriko lanak

- **Erref**: ZMG-021/010
- **Iraupena**: 0:02:09. **Hasi**: 00:15:31. **Bukatu**: 00:17:40

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:
Trontza bizkarrean hartuta ibiltzen zen basoan. Geroago hasi ziren esnea saltzen. Aita tratura jeisten zen igandetan astoarekin.

10. Gerra garaian Espainia osoan

- **Erref**: ZMG-021/011
- **Iraupena**: 0:03:13. **Hasi**: 00:17:40. **Bukatu**: 00:20:53

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939)
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:
Gerra garaian Espainia osoan ibili zen soldadu. Hogeita bi urte zituen orduan. Kabo izendapena jaso zuen. Preso hartu zuten behin eta hurrengo egunean alde egitea lortu zuen.

11. Metrailaren marka oraindik

- **Erref**: ZMG-021/012
- **Iraupena**: 0:02:15. **Hasi**: 00:20:53. **Bukatu**: 00:23:08

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
Tiroa sartu eta metrailaren marka dauka, Kataluniako frontean jasotakoa, Ebroko batailan. Fronte askotan ibili behar izan zen eta behin baino gehiagotan zauritu zuten. Hiru urte pasa egin zituen.

12. Orbegozonera lanera

- **Erref**: ZMG-021/013
- **Iraupena**: 0:00:40. **Hasi**: 00:23:08. **Bukatu**: 00:23:48

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Urola Goierriko lantegiak
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

Laburpena:
Gerratik bueltan, hogeita hamar urte ingurura arte basoan aritu zen lanera. Handik Orbegozonera joan zen.

13. Emaztea antzuolarra

- **Erref**: ZMG-021/014
- **Iraupena**: 0:02:25. **Hasi**: 00:23:48. **Bukatu**: 00:26:13

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea

Laburpena:
Emaztea Antzuolan jaioa zen eta Urretxura etorria gero. Nobio denpora gutxian izan ziren.

14. Orbegozonean postu desberdinetan

- **Erref**: ZMG-021/017
- **Iraupena**: 0:01:20. **Hasi**: 00:29:42. **Bukatu**: 00:31:02

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Urola Goierriko lantegiak

Laburpena:
Hirurogei urterekin erretiratu zen. Orbegozon lan asko egiten zen eta postu askotan ibili zen, batetik bestera.

15. Karea nola egiten zen

- **Erref**: ZMG-021/019
- **Iraupena**: 0:02:08. **Hasi**: 00:32:29. **Bukatu**: 00:34:37

Gaia(k):

- Lanbideak » Antzinako lanbideak » Karobiak eta elurzuloak

Laburpena:
Karobiak. Orduan asko egiten zen karea. Ona da karea lurrarentzat. Lehen simaurra ere egiten zuten.

16. Ikatza pago adarrekin

- **Erref**: ZMG-021/020
- **Iraupena**: 0:01:02. **Hasi**: 00:34:37. **Bukatu**: 00:35:39

Gaia(k):

- Lanbideak » Antzinako lanbideak » Ikazkinak eta txondorrak

Laburpena:
Txondorrean ikatza egindakoa da. Ikatza pago adarrekin egiten zen. Orbegozonera saldu izan zuen. Orduan asko egiten zen ikatza.

17. Hamar zentimo ordaindu behar dantzarako

- **Erref**: ZMG-021/022
- **Iraupena**: 0:01:56. **Hasi**: 00:37:23. **Bukatu**: 00:39:19

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:
Erromerietan Olarte izaten zen soinujolea. Bost pezeta ematen zizkioten. Neskekin dantza egitearren, hamar zentimo ordaintzen zizkioten soinujoleari. Neska-laguntzen aritzen zen ahal zenean.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-10-14

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com